Nr 17

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om statligt stöd till hembygdsföreningar för miljövårdsinsatser.

Motionen

I motionen 1972:1295 av herr Svanström m. fl. (c, fp, m) har hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att frågan om statligt stöd till hembygdsföreningar för aktiva miljövårdsinsatser blir föremål för utredning och förslag.

Utskottet

Motioner med samma yrkande som i den nu föreliggande behandlades vid riksdagarna år 1970 (AbU 1970:43) och år 1971 (JoU 1971:11). Motionerna avslogs av riksdagen.

I sitt betänkande vid 1971 års riksdag hänvisade jordbruksutskottet till en vid allmänna beredningsutskottets förenämnda utlåtande fogad, av riksdagen godkänd reservation, vari anförts bl. a. att miljövården var ett av de mest brännande problemen i dagens samhälle och att den ställde och under en avsevärd framtid skulle komma att ställa mycket stora krav på det allmännas resurser. Statens kostnader för åtgärder i syfte att motverka exempelvis vatten- och luftföroreningar samt buller kunde således beräknas bli mycket betydande. Vidare var ett sådant stöd till hembygdsföreningarna som avsågs i motionerna i huvudsak att anse som en kommunal uppgift, och en central statlig bidragsgivning till föreningarna torde också bl. a. medföra stora administrativa besvärligheter. I sammanhanget borde även beaktas att 1965 års musei- och utställningssakkunniga prövade frågor om kulturminnesvårdens centrala och lokala organisation m. m. Reservanterna anförde vidare att de utan att därmed vilja nedvärdera betydelsen av de insatser hembygdsföreningarna kan göra på miljövårdsområdet, inte ansåg sig böra förorda motionärernas förslag om en utredning om särskilt stöd till hembygdsföreningarna för nämnda ändamål. Motionernas syfte borde tillgodoses inom ramen för de medel som ställs till riksorganisationernas förfogande.

Jordbruksutskottet anslöt sig vid förra årets riksdag till de sålunda anförda synpunkterna. Enligt utskottets mening bör inte heller den nu föreliggande motionen föranleda något ändrat ställningstagande i frågan från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

att riksdagen lämnar motionen 1972:1295 utan åtgärd.

Stockholm den 6 april 1972

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Hedström (s), fru Anér (fp)*, herrar Augustsson (s), Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herr Takman (vpk), fru Olsson i Helsingborg (c), herr Åberg (fp), fru Theorin (s) och herr Leuchovius (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), fru Anér (fp), herr Larsson i Borrby (c), fru Olsson i Helsingborg (c), herrar Åberg (fp) och Leuchovius (m), som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

"Miljövården och vad därmed sammanhänger är en av de mest centrala frågorna i dagens samhälle. Det är angeläget att möjligheterna att vidga och effektivisera miljövårdsarbetet på olika områden blir väl tillvaratagna, bl. a. genom uppmuntran av och stöd till de ideella krafter som anmäler intresse för sådan verksamhet. Utskottet delar motionärernas uppfattning att hembygdsföreningarna på sitt verksamhetsfält bör som komplement till de statliga och kommunala organens strävanden kunna göra betydelsefulla insatser för vården av miljön i den mån de disponerar över resurser för ändamålet.

Utskottet anser således att möjligheter bör beredas de inom hembygdsvården verksamma organisationerna och föreningarna att effektivisera och utbygga sin verksamhet inom miljövård, naturvård och kulturvård och att staten för dessa syften bör lämna organisationerna och föreningarna ekonomiskt stöd. Det är emellertid med hänsyn bl. a. till vikten av att de statliga medel som ställs till förfogande kommer till så ändamålsenlig användning som möjligt nödvändigt att ett klarläggande sker av frågorna hur en sådan stödverksamhet lämpligen bör utformas och administreras. En utredning i ämnet bör således komma till stånd.

Utskottet får med hänvisning till det anförda hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1972:1295 hos Kungl. Maj:t hemställer att frågan om statligt stöd till hembygdsföreningar för aktiva miljövårdsinsatser blir föremål för utredning och förslag."

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1257 S. Stockholm 1972